

[J. Oskar Andersen.]

til, var selvfølgelig den daværende Ministers, den nuværende radikale Ordførers Forhold til saadanne Ting, som vedrører det rituelle, da jeg anser det for det allerfarligste, at det stadig er saadan, at en politisk valgt Minister skal kunne afgøre rituelle Spørgsmaal som Daabsspørgsmaal, Nadverspørgsmaal, Gudstjenestespørgsmaal overhovedet og gøre det saaledes, at han putter Biskoppernes Erklæringer i Papirkurven.

Saa bemærkede endelig den ærede Ordfører for det radikale Parti, at jeg i 1916 havde stillet mig paa det Standpunkt, at endogsaa andre end evangelisk-lutherske Samfund kunde faa Del i Kirkebygningerne. Nej, det har jeg ikke. Jeg har meget bestemt holdt paa, den Gang som nu, at Kirkebygningerne er Hjemstederne for den evangelisk-lutherske Menighed, og jeg modsatte mig paa det kraftigste, at man fik, hvad man kan kalde Simultankirker i gudstjenstlig Forstand. Det viser sig overalt, hvor man har gjort Tilløb til noget saadant, at det ikke lykkes, at det er uheldigt for begge Parter; det skal man ikke tilstræbe.

Det er derimod ganske rigtigt, at jeg den Gang stillede mig paa det Standpunkt, at jeg ønskede, at Provenuet af Kirkegodset blev samlet i een Kapital, om jeg saa maa sige, og at Renterne deraf skulde komme større og bredere Kredse til gode. Det var det Standpunkt, som vi i 1916 stillede os paa for at søge at vinde Politikernes Interesse for det, som var os det absolut vigtige, nemlig at man ikke gjorde Folkekirken om til en borgerlig Indretning, saaledes som det ærede Medlem ønsker det. For at undgaa det sagde vi: Vi er villige til et hvilket som helst Offer, vi er endogsaa villige til dette, som naturligvis ikke er vort Ønske, men som er det yderste, hvortil vi kan gaa, netop for at vise, at det er ikke for Pengenes Skyld, vi stiller os paa vort Standpunkt.

Derfor har vi været meget glade ved, at man har indrømmet fra socialdemokratisk Side gennem de Udtalelser, som kom frem i Landstinget fra den tidligere Minister Dahl, at naar der her skulde blive Tale om disse Midler, saa skulde de anvendes til et folkekirkeligt Brug, eller, som Pastor Dahl meget bestemt udtrykte sig en Gang: de skulde anvendes netop med det Formaal for Øje, som de i sin Tid er blevet givet til; og jeg maa beklage, at den ærede Ordfører her i Folketinget nu begynder at tale om, at der er en vis Del, selv om det kun er 2 pCt., af disse Midlers Provenu, som skal gaa andesteds hen, men det maa man naturligvis forhandle nærmere om. Det naturlig

og rimelige, naar man ikke vil være aggressiv mod Folkekirken, og det vil man nødvendig være fra socialdemokratisk Side efter Udtalelserne at dømme, vilde være at sige: Disse Midler er Folkekirken i den Forstand, som Grundloven forstaar det, altsaa den evangelisk-lutherske Kirkes.

Jeg kan fuldstændig tiltræde det, som blev sagt af den socialdemokratiske Ordfører med Hensyn til den radikale Ordførers Udtalelser om, at Udvalget ikke bør nedsættes, før der ved Lov er kommet en ny Skikkelse paa Menighedsraadsloven, navnlig med Hensyn til Bestemmelserne om, hvem der er berettigede Vælgere, og at der saa skal være foretaget Valg efter den nye, ændrede Lov. Ja, der blev altsaa sagt fra den ærede socialdemokratiske Ordførers (Borgbjerg) Side, at dette maatte opfattes som en Spøg. Jeg har nu den faste Overbevisning, at den ærede radikale Ordfører (Povlsen) ikke just er særlig spøgefuldt anlagt; jeg har den Opfattelse, at dette er snarere et Udtryk for Fortvivlelse, at det er Fortvivlelsens Selvhjælp, der driver den ærede radikale Ordfører til saadanne fortvivlede Forslag, som jo er fuldstændig dødsdømte med det samme, som det ogsaa blev sagt. De kan hverken tages som Alvor eller som en alvorlig Spøg. Jeg tror, det hører sammen med det, som jeg nylig har set karakteriseret af en grundtvigsk Præst, Aksel Rosendal, i Menighedsbladet, hvor han taler om de Lovforslag, som det ærede Medlem har fremsat, og som skal behandles i Dag eller i Aften en Gang — han sagde: „Det er et Udtryk for lovbealet Roderi“. Jeg har Indtryk af, at noget lignende gælder dette Forsøg paa at standse Nedsættelsen af Udvalget. Det er altsaa det ham af Partiet paabudte, lovbealede Roderi for at søge at bringe denne Sag til at standse. Jeg maa imidlertid sige, at jeg deler ganske den Opfattelse, som Socialdemokratiets ærede Ordfører fremsatte, at det vil vi ikke paa nogen Maade gaa med til. Derfor maa det ærede Medlem heller ikke vente, at vi vil stemme for et Udvalgs Nedsættelse, naar vi ved, at det er det, der tilsigtes med Udvalget; hvis der bliver nedsat et Udvalg, maa vi fra vor Side naturligvis bestemt erklære, at vi gaar ikke med til nogen som helst Ændringer af den Art i Lovforslaget. Jeg tror ogsaa at kunne forsikre det ærede Medlem om, at Ændringer i Retning af at indsætte noget med Hensyn til Tidsbegrænsning vil møde alvorlig Modstand. Og jeg vil indtrængende henstille til det ærede Medlem Hr. Povlsen — nu vides det jo, hvad der er Hensigten, saa det maa være